

François Hollande mezőgazdasággal kapcsolatos ígéretei a kampány során

A korábban a mostanra EP-képviselővé lett José Bové-hoz kötött [Confédération paysanne](#) (politikai színezetét tekintve „erősen baloldali”) mezőgazdasági szervezet az elnökválasztási kampány alatt minden elnökjelöltet megkeresett egy olyan [kérdőívvel](#), amiben azok mezőgazdasággal kapcsolatos elképzeléseiről kérdeztek. A honlap szerint egyedül Nicolas Sarkozy nem válaszolt, a [többiek elképzeléseit a szakszervezet honlapján közzétették](#) – ezt alaposabban megvizsgálva azonban kitűnik, hogy a szkennelt válaszok között nem szerepel a [Marine Le Pen](#), [Jacques Cheminade](#) és [Nicolas Dupont-Aignan](#) által küldött anyag sem.

A kérdések három fő témakört öleltek föl a következők szerint csoportosítva:

Jövedelem és elosztás

1. Bevezetne-e egy olyan minimumárat a mezőgazdasági termékek esetében, ami a termelők jövedelmének biztosítása érdekében figyelembe veszi a termelési költségeket?
2. Védelmébe veszi-e mezőgazdasági termelésszabályozó eszközöket, mint például a tejtermelés mennyiségi szabályozása és a szőlőtelepítési jogok?
3. Védendőnek tartja-e a KAP-támogatások (egy átlagos és az ország egész területén azonos területalapú támogatás) konvergenciájának alapelvét, valamint az aktív gazdálkodóként kifizethető 45 ezer eurós támogatási plafonra vonatkozó javaslatot?
4. Megőrizné-e a mezőgazdasági termelés relokalizációjához, földolgozásához és forgalmazásához szükséges helyi, elengedhetetlenül szükséges eszközöket (pl. vágóhidak) és támogatná-e, hogy a higiéniai követelményeket a gazdaságokban folyó termelés realitásaihoz igazítsák?
5. Fölülvizsgálná-e a termelői vetőmagfogásról hozott törvényt ami megadóztatja a termelőket és megfosztja őket attól a szabadságtól, hogy újravessék a saját maguk által megtermelt magot?

Termőföld, birtokpolitika

6. Küzdene-e azért, hogy – törvényi támogatással is - újra valós ellenőrzést lehessen folytatni a birtokszerkezet alakulása terén, ami elengedhetetlen a gazdaságok ellenőrizhetetlen koncentrációjának fékezéséhez és ami lehetővé teszi, elsősorban a fiatal gazdáknak, a földhöz jutást és a mezőgazdaságilag művelt terület beépítésének lassítását (jelenleg ez napi 200 ha művelésből való kivonását jelenti)?
7. Megtiltaná-e a mezőgazdasági területek energetikai célú (talajra telepített napelemparkok, bio-üzemanyagokhoz termelt alapanyag) hasznosítását és megtartaná-e azok élelmezési célú hasznosítását?

A gazdálkodók jogai

8. Bevezetne-e egy 1000 euró/hó összegű mezőgazdasági minimum-nyugdíjat (a minimálbér 85%-a) és elismeri-e az elsődlegesen a mezőgazdasági társadalombiztosítási alapba ([MSA](#)) befizető 70 ezer járulékfizetőt teljes jogú és státusú gazdálkodóként?
9. Az EU-ban védené-e Franciaországnak, mint GMO-mentes országnak azt az álláspontját, miszerint megtiltja a GMO-k termesztését és forgalmazását humán élelmezés és állati takarmányozás céljára és megtenne-e mindent azért, hogy Európa GMO-mentes legyen, ideértve a GMO-növények importjának, mint versenytorzító tényezőnek a megszüntetését is?
10. Megerősíti-e, a mezőgazdasági szervezetek demokratikus és átlátható működésének elengedhetetlen voltát és jogi úton is biztosítaná-e a szakmaközi szervezetekben a szakszervezeti pluralizmust?

A kérdések kapcsán tudni kell, hogy az utolsó kifejezetten arra céloz, hogy valamilyen formában „megtörje” a többségi (és jobbközép szimpátiájú) FNSEA hegemoniáját a szakmaközi szervezetekben és az agrárkamarában is. A jelenlegi kamarai választási rendszer ugyanis egyértelműen azt preferálja, hogy a döntésképeség érdekében egy szakszervezet biztos többséget szerezhessen. A kamarai választásokon elért eredmények jelentik az alapját annak is, hogy az egyes szakszervezetek milyen szintű képviselőkhöz jutnak a szakmaközi szervezetekben, sőt a regionális és országos érdekegyeztető fórumokon. Jelenleg a meghatározó az FNSEA (és a vele szövetséges Jeunes Agriculteurs), míg a kisebbségi szakszervezetek (Confédération Paysanne, Coordination Rurale, Modef) képviselője kevésbé látványos, ami a múltban már számos konfliktus forrása is volt a gazdátársadalmon belül.

François Hollande válaszai a következők voltak:

1. A termelői jövedelmek biztosításának legcélravezetőbb módja a termelők és a forgalmazók közötti erőviszonyok kiegyensúlyozása az egyes termékpályákon belül. Meg kell adni a termelőknek azokat az eszközöket, amikkel szakmai jövőjüket maguk tudják alakítani. Ez feltételezi azt, hogy olyan kollektív szerződési rendszerek jöjnek létre, amik a termelőktől a földolgozókon át a kereskedelemig lefedik a termékpályákat és fölvaltják a jelenlegi egyéni termékértékesítési szerződéseket, egyben lehetővé téve a szereplők jobb jövedelmi pozícióit és a hozzáadott érték igazságosabb elosztását a termékpályán belül. Erősíteni kellene a termelés és az élelmiszeripar közötti kapcsolatot, regionális szinten fejleszteni szerződéses és szolidáris termékpályákban való gondolkodást, erősíteni kell a szakmaközi szervezeteket és támogatni kell a késztermékek koncentrációját és promócióját.
2. Mindenképpen meg kell őrizni a kínálatot szabályozó eszközöket és a piaci intervenciós eszközöket. Ez a biztonsági háló jelenleg túl gyenge, a gyengítést a (távozott) kormány okozta azzal, hogy támogatta és bátorította az európai deregulációs törekvéseket nem csak a mezőgazdaságban, más szektorokban is¹.

A szőlő telepítési jogok föl hagyása, amit Franciaország 2008-ban elfogadott, föl lál dozza a példaértékű francia szőlészeti modellt². Küzdeni fogok azért, hogy a szőlő telepítési jogok a KAP állandó szabályai közé tartozzanak. A Dacian Ciolos által létrehozott magas szintű bizottság kétségtelenül előrelépést jelent³. A telepítési jogok fönntartását akaró többi tagországgal egységes frontot kell alkotnunk. A tejkvótákkal hasonló a helyzet, több uniós tagállam „föllázad” a dereguláció ellen. Az ezekkel az országokkal kialakítandó unió jelenti majd azt az erőt, ami megérteti Brüsszellel a hatékony intézkedések alkalmazásának fontosságát annak érdekében, hogy a piacok szabályozottan működjenek.

3. A támogatások nemzeti szintű konvergenciája teszi lehetővé azt, hogy a támogatásokat igazságosabban lehessen szétosztani az egyes gazdálkodói csoportok, így például az állattartók és a gabonatermelők között. A kérdés azonban nagyon összetett, és ügyelni kell arra, hogy megmaradjon az egyensúly az egyes ágazatok között és a kifejezetten

¹ A Fillon-kormányzat és Nicolas Sarkozy köztársasági elnök folyamatosan és következetesen kiállt a piacsabályozó eszközök megtartása, erősítése mellett, amit számtalanszor nyomatékosítottak is – ilyen szemszögből a még elnökjelölt Hollande által erről mondottak legalábbis „nem teljesen fedik a valóságot”.

² A szőlőtelepítési jogok föl hagyását Franciaország – több más országgal együtt – már 2008-ban is ellenezte, de többekkel együtt mégis azért fogadta el, mert egyrészt az akkori tárgyalási kényszer így diktálta, másrészt abban bízott, hogy igen gyorsan újra napirendre lehet venni a kérdést és „vissza lehet csinálni az egészet”. Így az akkori Fillon-kormányra hárítani ennek felelősségét és azt okolni az akkori döntésért nem kifejezetten elegáns.

³ Nem esett szó arról, hogy ennek létrehozását talán legjobban éppen Bruno Le Maire sürgette.

munkaerő-igényes ágazatokban lehessen speciális, célzott támogatásokat is alkalmazni⁴. A KAP-nak bátorítania kell a munkahelyteremtő termelési ágakat és a az újonnan gazdálkodásba fogókat. Azon leszek, hogy a támogatások megítélésekor a munkahelyteremtés is szempont legyen.

A zöldítés kritériumrendszerét illetően az alapelv jó, ügyelni fogok arra, hogy alkalmazása pragmatikus és hatékony legyen, alkalmazkodjon az állattenyésztés sajátosságaihoz.

Figyelemmel leszek arra is, hogy Franciaország élni tudjon a KAP által biztosított lehetőségekkel, elsősorban a második pillér esetében, annak érdekében, hogy segítse a környezetvédelmet szolgáló beruházásokat vagy termelési eljárásokat.

4. Már több alkalommal hangsúlyoztam az egyes földrajzi tájakhoz és azok sajátosságaihoz illeszkedő, diverzifikált agrártermelés fontosságát, ami a termelés és a beszerzés fokozatos relokalizációjában nyilvánul meg. Az elsősorban és kifejezetten a helyi szükségleteket kielégítő, helyben történő termelés elve azon alapul, hogy létrejöjjön egy olyan produktív mezőgazdasági és élelmiszeripari paktum, aminek bázisa a hozzáadott érték, valamint a tájegységek termékeinek és gazdálkodási formáinak sokszínűsége, minősége és sajátosságai. A mezőgazdasági termelés és az élelmiszeripar közötti kapcsolat erősítése egyben szükségessé teszi a vidéki környezetben lévő munkahelyek megtartását biztosító megfelelő infrastruktúra fönntartását.
5. A termelői vetőmagfogással kapcsolatos törvény értetlenséggel találkozok azon gazdálkodók körében, akik úgy látják, hogy egy újabb, 35 millió eurós elvonással kell szembenéznük és elvesztik azt az ősi jogukat, hogy díjmentesen használhassák a maguk által termelt magot. A szocialisták azt javasolták, hogy másként szülessen meg ez a törvény, de nem hallgattattak meg. A kérdést újra napirendre kell tűzni⁵.
6. A mezőgazdaságilag művelhető területek védelme és a fiatal gazdálkodók pályakezdése prioritásaim részét képezi. Ez szükségessé teszi egy olyan reform megvalósítását is, amiben az önkormányzatoknak is szerepük van. Ennek lehetővé kell tennie egyrészt a fiatal gazdák letelepedését és a sok esetben a legjobb földeket érintő, különösen a periurbánus zónákban tapasztalható termőföld-pazarlást (minden évben 70 ezer hektár termőföldet veszít az ország). Ki kell dolgozni az átfogó és összetett regionális területhasználati stratégiákat, amiket maguknak a régióknak kell elkészíteniük és amik iránymutatásul szolgálnak az önkormányzati képviselők számára a birtokpolitikával kapcsolatos tevékenységük gyakorlása során. Biztosítani kell a SAFER (regionális földalapok) és az állami ingatlankezelők (EPF, *Etablissement public foncier*) közötti komplementaritást, valamint bátorítani kell a különböző önkormányzati kezdeményezéseket, mint például a városokat körülvevő „zöld mezőgazdasági övezetek” kialakítását.

⁴ A téma belpolitikailag hallatlanul érzékeny, nem véletlen, hogy a Fillon-kormányzat a bizottsági javaslatokat jelenlegi formájukban ellenezte, de legalábbis igyekezett elérni azt, hogy azt csak a következő pénzügyi ciklus végére kelljen alkalmazni.

⁵ A kérdésben a gazdátársadalom erősen megosztott, a domináns FNSEA támogatja a jelenlegi törvényt, mivel abban a francia növénynemesítés fönntmaradásának hosszú távú zálogát látja, a kisebbségi szakszervezetek ellenzik azt – tény, hogy a jelenlegi francia költségvetésben nincs forrás arra, hogy a mostani rendszerben a francia nemesítő cégekhez befolyó royalty-t biztosítani lehessen, így az esetleges változtatás valóban a multinacionális nemesítő cégeknek kedvezne.

Ezzel párhuzamosan támogatni kell a gazdálkodói mesterség iránt megnyilvánuló érdeklődést, ami nem csak családi körből érkezik (*azaz a gazdálkodással nem foglalkozó családok gyerekei érdeklődnek a szakma iránt*).

A földhöz jutás és a fiatal (családi körből vagy azon kívülről érkező) gazdák pályakezdése nem csak a mezőgazdasági szakmai szervezetektől, de a helyi önkormányzatoktól és civil szervezetektől is függ. Ügyelni kell arra, hogy a mezőgazdaságban megvalósítandó, a stratégiai fontosságú sikeres generációváltás érdekében minden egyes partner egyszerre legyen mozgósítva.

7. Az első generációs bio-üzemanyagoknak nyújtott támogatás egy lépés volt annak megteremtésében, hogy a mezőgazdasági termékek előtt új piaci lehetőségek nyíljanak meg. Ennek a megoldásnak (*azaz az első generációs bio-üzemanyagoknak*) már nincs többé aktualitása. Világosan le kell ezt szögezni, amikor a bio-üzemanyag gyártásra szolgáló mezőgazdasági termények előállításának bővítéséről van szó. Nem lehet ugyanis támogatni a nem élelmiszer célú, a világpiaci árak hektikus ingadozását erősítő mezőgazdasági termelést akkor, amikor a világ népességének élelmezés-biztonsága a kérdés, a terményárak emelkedése pedig ellenőrizhetetlen. Ez egy nagyon fontos kihívás. Célunk ugyanis 9 milliárd ember élelmezése 2050-ben.

A jövőt a második generációs bio-üzemanyagok jelentik, amik a fából és a mezőgazdasági melléktermékekből kinyert lignocellulózt hasznosítják és ezen keresztül lehet továbblépni a megújuló üzemanyagok előállításának útján.

8. A gazdálkodói társadalomban szükség lesz egy szociális reformra. E tekintetben a mezőgazdasági nyugdíjak kérdése központi helyet foglal el⁶. Erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy megoldást találjunk annak a generációnak a helyzetére, ami igen fiatalon kezdett el dolgozni, mégis alacsony nyugdíjakkal vonul nyugdíjba. A mezőgazdasági nyugdíjbiztosítási alapnál a demográfiai folyamatok nyomán megnyíló mozgástérnek köszönhetően emelni lehet a mezőgazdasági nyugdíjakat, ezen belül is elsősorban a házastársakét.
9. A haladást és a kutatást mindig támogatni, bátorítani kell, ez szükségszerű a jövőnk szempontjából. De nagyon szigorúan szabályozott keretek között. Azaz a GMO-kultúráknak nincs olyan helyük Franciaországban, mint amit javasolnak. Nem támogatom a szabadföldi kísérleteket, amik hatással lehetnek más kultúrákra. A speciális körülmények között megvalósítandó kísérleteket viszont folytatni kell, szigorúan ellenőrizve és értékelve az eredményeket. Az ilyen módon szerzett ismereteknek ugyanis nagyon komoly haszna lehet olyan területeken is, amikre nem is gondolnánk. Ezen túlmenően arra van szükség, hogy ebben a kényes kérdésben európai szintű megegyezés szülessen.
10. A társadalmi demokráciát minden területen tiszteletben kell tartani, a mezőgazdaságban is. A szakszervezeti pluralizmus elismerése lehetővé fogja tenni a demokratikus mezőgazdasági paktum megújítását és a gazdálkodókkal és gazdák között folyó párbeszédnek is új lendületet ad majd. Gazdagítani és erősíteni kell a mezőgazdasági érdekképviseleti mozgalmat annak érdekében, hogy az azokat a

⁶ Ez Nicolas Sarkozy kampányában is állandó elem volt.

reformokat szolgálja, amikre a gazdáknak saját jövőjük biztosítása érdekében szükségük van.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és Tét-attasé, Párizs